

Toimenpidealoite TPA 27/2016 vp

Arja Juvonen ps

Toimenpidealoite valtakunnallisen vanhusasiamiehen viran perustamisesta

Eduskunnalle

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalve-luista (ns. vanhuspalvelulaki 980/2012) on tullut voimaan 1.7.2013. Lain tavoitteena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia ja terveyttä ja lisätä mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen kehittämiseen kunnassa. Tavoitteena on myös parantaa iäkkäiden henkilöiden mahdollisuutta saada laadukkaita palveluja sekä vaikuttaa palvelujensa sisältöön ja toteuttamiseen. Laki täydentää muuta sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä ja painottuu sosiaalihuoltoon.

Oikeusasiamiehen kertomuksessa vuodelta 2015 todetaan, että vanhusten oloissa ja kohtelussa on isoja puutteita. Laitoshoidossa ja palveluasumisen yksiköissä tulee jatkuvasti ilmi ravinnon, hygienian, vaippojen vaihdon, kuntoutuksen ja ulkoilun puutteita. Myös kotona asuvien avopalveluvanhusten turvallisuudessa, ulkoilun järjestämisessä ja asiointipalveluissa on puutteita. Kertomuksessa todetaan myös, että hallinnon sisäiseen valvontaa ei ole riittävästi voimavaroja ja että käytännössä ainoastaan viranomaisen omavalvonnalla ja jälkikäteisvalvonnalla voidaan arvioida vanhusten kotiin annettavien palvelujen riittävyttä ja laatua.

Vanhuspalvelulaki asettaa velvoitteita kunnille sekä vanhuspalveluita tuottaville yhteisöille ja yrityksille. Näiden velvoitteiden noudattamista valvomaan tarvitaan valtakunnallinen viranomainen, jotta vanhusten asema ja palvelut eivät riippuisi henkilön varallisuudesta tai maantieteellisestä sijainnista. Ketään ei saisi jättää vaille apua ja palveluja. Asiamiestä tarvitaan vanhusten oikeuksien puolustajana ja puolestapuhujana, kun ikääntynyt ei enää itse siihen kykene. Vanhusasiamiehen tehtävänä olisi ohjaus, neuvonta ja kansalaisten kysymyksiin vastaaminen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin vanhusasiamiehen viran perustamiseksi.

Helsingissä 15.6.2016

Arja Juvonen ps